

Kratka zgodovina katoliške Cerkve

Izid knjige v slovenščini je pospremil njen avtor Norman Tanner.

V ponedeljek, 18. marca, je bila v galeriji Družine v Ljubljani predstavljena knjiga Normana Tannerja *Kratka zgodovina katoliške Cerkve*, ki jo je izdala založba Družina.

Norman Tanner je profesor za cerkveno zgodovino na univerzi Gregoriana v Rimu, pred tem pa je predaval zgodovino in teologijo na univerzi v Oxfordu. Je strokovnjak za obdobje srednjega veka. Zgodovina katoliške Cerkve, ki je predmet te knjige, je verjetno najbolj očarljiva zgodba katere koli ustanove v svetovni zgodovini. Toda za katoličane je ta zgodovina veliko več kot le zanimiva, je ključnega pomena zaradi zakonodajne vloge izročila. Z avtorjem Normanom Tannerjem se je o zgodovini katoliške Cerkve pogovarjal prof. dr. Bogdan Kolar, predavatelj na Teološki fakulteti in prevajalec knjige.

POMEN SREDNJEGA VEKA

Dvatisočletno zgodovino Cerkve je Tanner razdelil v pet poglavij. V prvem obravnava zgodnjo Cerkev prvih štirih stoletij, to je čas, ko so se meje Cerkve v glavnem pokrivalo z mejami rimskega cesarstva. Prva tri stoletja je bilo preganjanje Cerkve del njene zgodovine. Četrto stoletje je bilo priča spreobrnjenju cesarja Konstantina v krščanstvo. Vidni posledici je bila najprej svoboda in nato privilegiran položaj Cerkve, ko se je krščanstvo uveljavilo kot uradna vera v cesarstvu.

Drugo in tretje poglavje sta namenjeni dolgemu obdobju srednjega veka, to je skoraj polovici zgodovine Cerkve. Začne se s propadom rimskega cesarstva na zahodu zaradi barbarskih vpadov. Napadalcii so postopoma postali kristjani in Cerkev prinesli novo življenje in moč v velikem delu zahodne, latinsko govoreče polovice nekdanjega rimskega cesarstva. Sad je bila tudi evangelizacija in spreobrnjenje osrednje in severne Evrope. Medtem je vzhodno, grško govorečo polovico cesarstva, ki ji je uspelo odvrniti barbarske

Knjigo so predstavili prevajalec Bogdan Kolar, avtor Norman Tanner in Peter Lah.

napadalce, začel ogrožati vzpon islama od zgodnjega sedmega stoletja dalje. Postopoma so muslimanske sile osvojile večino bizantinskega cesarstva, višek pa je bila zasedba Carigrada v letu 1453. V teh predelih so kristjani vedno bolj živeli kot tolerirana manjšina.

V letu 1054, ki ločuje drugo in tretje poglavje, je prišlo do razkola med vzhodnim krščanstvom s sedežem v Carigradu in zahodnim krščanstvom, ki je imelo sedež v Rimu. Ta razkol med katoliško in pravoslavnimi cerkvami še vedno traja. Tretje poglavje obravnava zgodovino katoliške Cerkve v drugi polovici srednjega veka in je najdaljše poglavje v knjigi. Medtem ko mnoge zgodovine Cerkve obravnava srednji vek zelo na kratko in celo podcenjuje, sta po avtorjevem mnenju osrednji in pozni srednji vek izjemno bogati in ustvarjalni obdobji v zgodovini krščanstva in čas, ki je ključnega pomena za razumevanje nadaljnega razvoja v katoliški Cerkev. V mnogih pogledih je tretje poglavje prelomnica celotne knjige.

RAZVOJ V SVETOVNO VERO

V četrtem poglavju obravnava Tanner čas od šestnajstega do osemnajstega stoletja. Za katoliško Cerkev je bilo to obdobje pod močnim vplivom protestantske reformacije in odgovora nanjo. Kot je avtor pojasnil, bi poglavju lahko dal naslov »Protireformacija«, kot so bila dolgo časa

naslovljena dela o tem obdobju. Toda zgodovinarji se vedno bolj zavedajo, da se je v katoliški Cerkev dogajalo veliko stvari, ki jih ni mogoče razložiti samo kot odgovor na protestantizem – katoliški misijoni zunaj Evrope so najbolj očitni zgled. V treh stoletjih je imela Cerkev lastni notranji razvoj, še več, ta knjiga je zgodovina katoliške Cerkve kot takšne, ne le v njenih odnosih z drugimi cerkvami. Zaradi vseh teh razlogov je izbral naslov obdobja, ki se v zadnjem času vedno bolj uveljavlja, to je zgodnje moderno katolištvo, čeprav je milejši, a zato ustrežnejši.

Peto in sklepno poglavje obravnava zadnji dve stoletji, dobo, ko se je katolištvo ustalilo v resnično svetovno vero. Katoliška Cerkev se je uveljavila kot največja od vseh krščanskih cerkva in skupnosti, z več kot milijardo članov in z okoli sedemnajst odstotki svetovnega prebivalstva, kakor pravijo najnovejše ocene. To je bil čas velike ustvarjalnosti na različnih ravneh: ljudska pobožnost, intelektualni razvoj, organizacija in misijonska prizadevanja. Hkrati je bilo veliko izzivov: posledice francoske revolucije; nasilje in preganjanje; intelektualni in drugi izzivi, ki jih narekuje Cerkev sama, druge krščanske Cerkve in skupnosti v meri, ki ji nismo bili priča od prve Cerkve, ter druge religije in miselni sistemi. Avtor pravi, da je to Cerkev tako svetnikov kot grešnikov. V zadnjem delu poglavja ocenjuje avtor razvoj po drugem vatikanskem koncilu. Na koncu so dodatki s seznamom ekumenskih vesoljnih zborov, slovarček, bibliografija in stvarno kazalo. ■

IVO ŽAJDELA

